

LAGYESZ

UTASÍTÁS

a digitális modulon történő közlekedéshez

Hatálybalépés időpontja:
2009 év.....hó.....nap

Tartalomjegyzék

Módosítások jegyzéke.....	3
1. Az utasítás hatálya, tartalma valamint magatartás szolgálat közben	4
1.1. Az Utasítás hatálya.....	4
1.2. Az Utasítás tartalma, ismerete.....	4
1.3. Felelősségvállalás.....	4
1.4. Rendelkezők.....	5
1.5. Szolgálati órák.....	5
2. Fogalom meghatározások az Utasítás helyes értelmezése szempontjából.....	6
3. A jelzések, jelzők rendeltetésére, kezelésére és a jelzésadásra vonatkozó előírások.....	14
3.1. Jelzések, jelzésadás.....	14
3.2. Jelzők.....	14
3.3. Főjelzők.....	15
3.4. Előjelzők.....	16
3.5. Tolatásjelzők.....	17
3.6. Jelzőkkel kapcsolatos egyéb rendelkezések.....	17
4. A jelzők jelzései.....	18
5. Figyelmeztető jelek.....	21
6. A vonatközlekedés lebonyolítása.....	23
6.1. Általános rendelkezések.....	23
6.2. A közlekedés rendje.....	23
6.3. Teendő állomáson vonatérkezés előtt.....	24
6.4. Teendők állomáson vonatindításkor.....	26
6.5. Rendkívüli esetek.....	28
6.6. Állomási sorompók.....	28
6.7. Menetrend és menetrendszerűség.....	29
7. A tolatás szabályai.....	30
8. Kézzel és jelzőeszközzel adható jelzések.....	31
9. Egyéb utasítások mozdonyvezetőknek.....	34
9.1. Vonalismeret.....	34
9.2. Jármű megindítása.....	34
9.3. Teendők menet közben.....	34
9.4. Jármű megállítása.....	35

9.5. Tolatás.....	35
9.6. Eltávozás szolgálat közben.....	36
10. Hangdekóderrel szerelt járművek jelzései.....	37

Módosítások jegyzéke

Az üzem biztonságos lebonyolítása érdekében a módosítandó részeket mihamarabb javítani kell, illetve a javítás tényét be kell jegyezni az alábbi táblázatba:

sorszám	érvényes	javítás időpontja	ellenőrizve	megjegyzés
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

A javítások meglétét a klubvezetők kötelesek ellenőrizni kiállítások előtt!

1. Az utasítás hatálya, tartalma valamint magatartás szolgálat közben

1.1. Az Utasítás hatálya

Az Utasítás hatálya kiterjed a magyarországi és külföldi kiállításokon egyaránt a magyar modulszakaszokra.

1.2. Az Utasítás tartalma, ismerete

1.2.1. Az Utasítás tartalmazza a vonatközlekedés és a tolatás közben alkalmazandó modellvasúti jelzéseket, figyelmeztető jeleket, továbbá az alkalmazásukra és értelmezésükre vonatkozó rendelkezéseket, valamint a szolgálat közbeni magatartást ezen feladatok elvégzése közben.

1.2.2. A mozdonyvezetőknek az Utasítás 6. fejezetéből csak azon pontokat kell ismerniük, melyek előtt vastag függőleges vonal van.

1.3. Felelősségvállalás

1.3.1. A szolgálatban lévő résztvevő felelőssége a feladat végzéséért egyéni. A kezelésére bízott eszközökért (járművek, berendezések) teljes anyagi felelősséget vállal. Azon résztvevő, aki önálló jövedelemmel nem rendelkezik, köteles a szülője által aláírt anyagi felelősségvállalási nyilatkozattal rendelkeznie, ezen dokumentum hiányában szolgálatba nem léphet.

1.3.2. Valamennyi résztvevő köteles ügyelni arra, hogy a szolgálatot mások is szabályszerűen végezzék. Veszélyes helyzet, rendkívüli esemény, szabálytalanság észlelője köteles a veszély elhárítása, a szabálytalanság megszüntetése iránt intézkedni.

1.3.3. A szolgálaton kívüliek, illetve a más feladatot ellátók

veszélyhelyzet elhárítását kivéve nem avatkozhatnak a szolgálatban levők munkájába.

1.4. Rendelkezések

- 1.4.1. A rendelkezéseket röviden és érthetően kell adni. Ha a résztvevő olyan rendelkezést kap, mely megítélése szerint szabályellenes, köteles erre a rendelkezést adó figyelmét felhívni. Ha az utasítás végrehajtásával a forgalom biztonságát veszélyeztetné, teljesítését meg kell tagadni.
- 1.4.2. Folyamatos szolgálat esetén a szolgálatot személyesen szóban és lehetőleg írásban kell átadni. A szövegnek tartalmaznia kell az átadás időpontját. Közölni kell a forgalmi és elegyhelyzetet, az esetleges hibákat, hiányosságokat, a már megtett intézkedéseket és fel kell hívni a figyelmet a közeli teendőkre.
- 1.4.3. Az élőszóval adott közlemények lényegi részét a vevő köteles visszamondani, az azt adó pedig köteles meggyőződni a közlemény megértéséről.

1.5. Szolgálati órák

A közlekedéssel kapcsolatos munkát végzőknek figyelniük kell a szolgálati órákat, munkájukat aszerint kell végezniük. Szolgálat kezdetekor az órákat egyeztetni kell.

2. Fogalom meghatározások az Utasítás helyes értelmezése szempontjából

- 2.1. **Alakjelző** Vonatforgalmat vagy tolatási mozgást szabályozó, a vasúti pálya mellett elhelyezett, helyhez kötött jelző, amely a jelzését a mechanikus szerkezet (kar, tárcsa) megfelelő helyzetével fejezi ki.
- 2.2. **Állomás, pályaudvar** Vonattalálkozásra, személy-, illetve áruforgalomra berendezett szolgálati hely, ahol vonatkeresztesés, vonatmegelőzés bonyolítható le. Területe a két végén felállított bejárati (vagy V-betűs) jelzõn belüli pályaszakasz.
- 2.3. **Állomáskezelõ** Az állomás rendelkezésre jogosult vezetője, a biztosítóberendezés kezelője. Feladata az adott állomás vonatforgalmának biztonságos lebonyolítása, váltók és jelzők kezelése. Nagyobb állomáson irányítja a tolatásvezető, váltókezelők munkáját. Szükség esetén az állomáson több személy is teljesíthet szolgálatot (tolatásvezető, váltókezelő, táblakezelő), de valamennyi köteles a feladatát az állomáskezelő utasításai szerint végezni. A vonatközlekedéssel, tolatással kapcsolatos rendelkezéseit az állomáson tartózkodó valamennyi személy köteles betartani.
- 2.4. **Átmenő fővágány** Az állomáson a nyílt pálya vágányának egyenes irányba álló váltókon át folytatását képző vágány. Vágánytengely ugrásos állomásokon (nincs egyenes irányba folytatódó vágány) két átmenő fővágány van. Nincs átmenő fővágány fejállomásokon, elágazó és csatlakozó állomásokon a másik vonal felől.
- 2.5. **Bejárati jelző** A közlekedő vonatoknak az Utasításban meghatározott szolgálati helyekre történő behaladását engedélyező vagy megtiltó főjelző.

- 2.6. **Csatlakozó állomás** Jelképes határállomás, melynek egyik feléhez az egyik ország, míg másik feléhez a másik ország modulszakasza csatlakozik. Ha a csatlakozó állomás idegen nemzetiségű, akkor ezen Utasítás szabályai nem mérvadók.
- 2.7. **Csonkavágány** A többi vágánnyal csak egyik végén összekötött, a másik végén vágányzáró szerkezettel vagy földkúppal ellátott vágány.
- 2.8. **Csökkentett sebesség** A pályára alkalmazható sebességnek legfeljebb a fele.
- 2.9. **Deltavágány** Az elágazó vagy csatlakozó állomásról kiágazó két vasútvonalat összekötő vágány, amelyen az állomás felé tartó vonat áttérhet a másik vasútvonalra az állomás érintése nélkül.
- 2.10. **Elágazó állomás** Olyan állomás, ahonnan más vasútvonal ágazik el.
- 2.11. **Elegy** A vonattal továbbítandó vasúti járművek gyűjtőelnevezése.
- 2.12. **Élőszó** A közlekedéssel kapcsolatos rendelkezések szóbeli azaz személyesen, rádión vagy telefonon való közlése.
- 2.13. **Értekezés lehetetlen** A távközlő berendezés használhatatlansága miatt nem lehet engedélyt kérni, illetve előjelentést és visszajelentést adni.
- 2.14. **Értesítés** A közlekedéssel kapcsolatos rendelkezések írásbeli rendelkezésen írásban vagy élőszóval való közlése.

- 2.15. **Fedezendő pont** Az utasítás értelmezése szempontjából fedezendő pontnak minősül a váltónál, váltócsoporthoz, vágánykapcsolatnál a vonat által elsőként érintett váltó csúcsa, illetve ha a vonat a váltót gyök felől közelíti, a váltó biztonsági határjelzője, a pályaszinti vágánykeresztezéseknél az a pont, ahol a keresztező vágányok úrszelvénye egymást metszi, vágányfonódásoknál a biztonsági határjelző, járhatatlan pályarészek kezdete, valamint a közösen használt vasúti és közúti hidaknál az a pont, ahol a közút a vasúti úrszelvényét metszi.
- 2.16. **Fedezőjelző** A fedezendő helyek előtt felállított fény- vagy alakjelző, amelynek jelzése megengedi vagy megtiltja a továbbhaladást.
- 2.17. **Fejállomás** Egy vasútvonal kezdőpontjának vagy végpontjának állomása, melynek csak egyik végéhez csatlakozik nyílt pálya.
- 2.18. **Fényjelző** Olyan helyhez kötött jelző, amely a jelzéseket napszaktól függetlenül jelzőfényvel adja.
- 2.19. **Forgalmi kitérő** Csak vonattalálkozásra berendezett szolgálati hely.
- 2.20. **Fővágány** A szolgálati hely minden vonatfogadásra kijelölt vágánya.
- 2.21. **Helyes és helytelen vágány** Kétvágányú pályán az azonos irányú vonatok részére kijelölt vágányt, menetirány szerint a jobb vágányt helyes vágálynak, a másikat helytelen vágálynak nevezzük.

- 2.22. **Iparvágány** Az állomásból vagy nyílt pályából kiágazó, egyes szállító felek kiszolgálására épített vágány. Az iparvágány kiágazása és a rakodóhely közötti vágányszakaszt összekötővágánynak nevezzük. Ha ebből több iparvágány vagy összekötővágány ágazik ki, akkor a vágányt vontatóvágánynak nevezzük.
- 2.23. **Jelzés** A modellvasúti üzem közben alkalmazott, meghatározott információtartalmú közlési mód. A jelzés parancs, amely utasítást ad a mozdonyvezetőnek valamely szolgálati ténykedés, vagy biztonsági intézkedés azonnali végrehajtására. Jelzést kézi jelzőeszközzel (zászló, tárcsa, lámpa) vagy bármely más tárggyal vagy karral is adhatnak.
- 2.24. **Jobb és bal vágány** Kétvágányú pályán a végpont felé tekintve a jobb oldali vágányt jobb vágánynak, a másikat bal vágánynak nevezzük. A kezdőpontot a rendezvények alkalmával a menetrend szerkesztések határozzák meg.
- 2.25. **Kijárat jelző** A vonatoknak a biztosított szolgálati helyről történő kihaladását engedélyező vagy megtiltó főjelző.
- 2.26. **Középállomás** A vonal két végpontja között fekvő állomások egyike.
- 2.27. **Lassan bejárando szakasz** Az a pályarész, amelyen a menetrendben meghatározott pályasebességnél kisebb sebességgel szabad közlekedni.
- 2.28. **Megállóhely** Személyforgalomra berendezett, általában nyíltvonalis szolgálati hely.
- 2.29. **Mellékvágány** A szolgálati helyek vonatfogadásra ki nem jelölt vágánya például raktári-, tároló-, mosóvágány.

- 2.30. **Menetirányító** A modul terepasztal üzeméért forgalmi szempontból felelős vezető. Feladata a közlekedés folyamatos felügyelete, szükség esetén utasításokat ad a forgalom zökkenőmentes lebonyolítása érdekében. Intézkedik a szállítási igények kielégítése iránt. Rendelkezéseit valamennyi vonatforgalomban részt vevő köteles betartani (állomási és mozdonyszemélyzet egyaránt).
- 2.31. **Motorkocsi** Személy és/vagy poggyász szállítására is alkalmas gépi vonóerejű jármű.
- 2.32. **Motorvonat** Személyszállításra kialakított önjáró vasúti szerelvény, mely egy vagy több motorkocsiból és a hozzá kapcsolt személykocsiból áll. Zárt motorvonat esetén a vonat mindkét végén vezetőállással rendelkezik.
- 2.33. **Mozdony** Vonóerő kifejtésére, vasúti elegy továbbítására és rendezésére alkalmas jármű, amely rendelkezhet utastérrel vagy poggyásztérrel is.
- 2.34. **Mozdonyvezető** Terepasztalon közlekedő, önerőből mozgásra képes jármű vezetője. Feladata a járművek biztonságos továbbítása a rá vonatkozó szabályok betartása mellett. A menetirányító és az állomási személyzet utasításait köteles betartani.
- 2.35. **Nyílt pálya** Két szomszédos állomás területe közötti pályarész.
- 2.36. **Nyomtávolság** A vágány két sínszála közötti távolság. A normál nyomtávolság 1:87 méretarányban 16,5 mm, a széles ennél több, a keskeny ettől kevesebb.
- 2.37. **Pályaelágazás** Nyíltvonali szolgálati hely, ahol más vasútvonal, deltavágány ágazik ki.

- 2.38. **Rakodóhely** Áruforgalomra berendezett nyíltvonali szolgálati hely, ahol egy vagy több mellékvágány is van.
- 2.39. **Rendező pályaudvar** Olyan különleges elrendezésű, kialakítású és felszereltségű szolgálati hely, ahol vonat összeállítás és szétrendezés történik.
- 2.40. **Sorompó** Vasúti átjárót biztosító jelző-berendezés, amely a vasúti jármű közeledésekor és áthaladása alatt fényesorompó esetén felváltva villogó piros fénnel, illetve félsorompó vagy teljes sorompó esetén piros-fehér színű csapórúddal tiltja meg a közúti járművek behaladását a kereszteződésbe.
- 2.41. **Személyszállító vonat** Az utasszállítás céljából forgalomba helyezett vonatok gyűjtőelnevezése.
- 2.42. **Személyszállító ingavonat** Olyan személyszállító vonat, melynél a vonat végén vezérlőkocsi van, és visszaútban a vonat eleje a vezérlőkocsi.
- 2.43. **Szigetperon** A sínkorona szintje fölé emelt szilárd burkolatú létesítmény, amelyet az utasok csak kijelölt útvonalon közelíthetnek meg illetve hagyhatnak el.
- 2.44. **Tehervonat** Áruszállítás céljából forgalomba állított vonatok gyűjtőelnevezése.
- 2.45. **Térközös pálya** Két állomás közti nyílt pálya szakaszokra osztása, melyek segítségével az állomásköz azonos irányú vonatátbocsátó képessége növelhető.
- 2.46. **Tolatás** A vasúti járművek emberi vagy gépi erővel vágányon végzett szándékos helyváltoztatása.

- 2.47. **Tolatási határ** Tolatási határjelzővel megjelölt pont. Ha nincs ilyen jelző, akkor a bejárat jelzőtől az állomás felé mért 20 centiméter távolság.
- 2.48. **Tolatásvezető** Tolatási műveletet a helyszínen irányító, vezető, illetve végző résztvevő.
- 2.49. **Tolt vonat** Hátral működő mozdonnyal továbbított olyan vonat, melynél az első kocsin nincs vezetőállás.
- 2.50. **Tolómozdonnyal közlekedés** Olyan vonat, amelynél elől és hátul is működő mozdony van, de közöttük nincs távvezérlési kapcsolat.
- 2.51. **Ürszelvény** A vágány mentén a vasúti járművek és rakományuk akadálytalan áthaladásához szükséges tér vágánytengelyre merőleges keresztmetszete.
- 2.52. **Vágányfonódás** Olyan hely, ahol két vágány tengelye a szabványosnál közelebb van egymáshoz.
- 2.53. **Vágányút** Az a vágányrész, melyen az érkező vonat az első bejárat váltótól a megállás helyéig, illetve teljes áthaladásig; induló vonat az indulás helyétől az utolsó kijárat váltó elhagyásáig haladni fog.
- 2.54. **Vágányzáró sorompó** Olyan védelmi berendezés, amely egy vágányszakasz elzárására szolgál.
- 2.55. **Váltókezelő** A váltók állításával, őrzésével, helyhez kötött jelzők kezelésével megbízott személy.
- 2.56. **Vegyesvonat** Olyan személyszállító vonat, mely gyér forgalmú vonalon a teherforgalmat is lebonyolítja.

- 2.57. **Védőváltó** Olyan váltó, mely megfelelő állásban megakadályozza, hogy a vonat vagy tolatás vágányútjába oldalról járművek jussanak.
- 2.58. **Vonat** Közlekedés céljából forgalomba állított járművek összessége.
- 2.59. **Vonattalálkozás** A közlekedő vonatok szolgálati helyen történő találkozása; az ellenkező irányú vonatok találkozását keresztezésnek, az azonos irányú vonatokét, ha a később érkező vonat indul hamarabb, előzésnek nevezzük.
- 2.60. **Zárjelző tárcsa** A vonat végének megjelölésére szolgáló jelzőeszköz. Csak azon vonatoknál kell alkalmazni, melyeknél a vonat vége nem világítható ki vörös fénnel.

3. A jelzések, jelzők rendeltetésére, kezelésére és a jelzésadásra vonatkozó előírások

3.1. Jelzések, jelzésadás

- 3.1.1. A jelzéseket a végrehajtáshoz szükséges időben és egyértelműen kell adni.
- 3.1.2. A vonatközlekedés vagy tolatás közben adott jelzést folyamatosan figyelni kell, mert a jelzés időközben rendkívüli ok vagy veszélyelhárítás miatt megváltozhat.
- 3.1.3. Egyidőben adott, de eltérő értelmű jelzéseket aggályosnak kell minősíteni és közülük a forgalom biztonsága szempontjából a fontosabbat kell figyelembe venni. Ha valamely jelzés értelmezése során a legkisebb kétely merül fel, a vonatot vagy a tolatási mozgást a helyzet tisztázásáig meg kell állítani, álló helyzetből nem szabad elindulni.
- 3.1.4. A forgalmi szolgálat lebonyolításában résztvevő állomási, pálya- és mozdony személyzetnek ismernie kell a működési területükön található jelzőket és azok helyét.

3.2. Jelzők

- 3.2.1. A jelzők forgalmi szempontból lehetnek főjelzők, előjelzők, tolatási mozgást szabályozó jelzők és egyéb jelzők.
- 3.2.2. A jelzők jelzést adó szerkezetük szerint lehetnek fényjelzők illetve alakjelzők.
- 3.2.3. Forgalmi szempontból való megkülönböztetésére a jelzők tartó szerkezeit (árbocait) más-más színsávózással jelölik. A sávok két színből állnak, melyek közül az egyik mindig fehér. A sávózás ismétlődhet, mivel az nagyvasúti fogalom illetve korszakfüggő. Ezen Utasítás értelmezése szempontjából a sávok száma nem, csak a színe a mérvadó.

- 3.2.4. A fényjelzők színeinek esetleges villogása értelmezés szempontjából nem mérvadó.
- 3.2.5. Ha egy jelzón értelmezhetetlen jelzési kép van, vagy jelzést egyáltalán nem ad, akkor a vonatot vagy a tolatási mozgást a helyzet tisztázásáig meg kell állítani, álló helyzetből nem szabad elindulni.
- 3.3. Főjelzők
- 3.3.1. A főjelzők feladata, hogy megtiltsák, vagy engedélyezik a vonatok továbbhaladását. A főjelzők továbbhaladást engedélyező jelzéseikkel általában jelzik a továbbhaladás sebességét is, de nem jelzik a következő jelzón várható jelzési képet. Főjelző a kijárati, a kijárati, a fedező és a térközjelző.
- 3.3.2. A főjelzők árbova vörös-fehér sávozású. A vörös-fehér sávozású jelzőárbova azt jelzi, hogy a főjelző mellett a vonattal csak akkor szabad elhaladni, ha:
- a főjelzón továbbhaladást engedélyező jelzés jelenik meg, vagy
  - a továbbhaladásra élőszóban, vagy
  - írásbeli rendelkezéssel engedélyt adnak.
- 3.3.3. A főjelzők jelzései a tolatási mozgásokra nem érvényesek.
- 3.3.4. A V-betűs jelző is főjelzőnek minősül, de árbovajelzése nincs.
- 3.3.5. A főjelzők szabványos állása feladatkörüknek megfelelően lehet továbbhaladást engedélyező vagy megtiltó állás.
- 3.3.6. A szabványos állásukban továbbhaladást megtiltó jelzést adó főjelzőket csak akkor szabad továbbhaladást engedélyező állásba állítani, ha a vonat biztonságos továbbhaladására minden intézkedés megtörtént.

- 3.3.7. A továbbhaladást engedélyező alak bejárati jelzőt, továbbá az olyan fény bejárati jelzőt, amelynek továbbhaladást engedélyező jelzése nem a vonat hatására változik meg: azonnal továbbhaladást megtiltó állásba kell állítani, amint a vonat utolsó kocsija (járműve), illetve tolómozdonya elhagyta a bejárati vágány biztonsági határjelzőjét.
- 3.3.8. A továbbhaladást engedélyező alak kijáratú jelzőt, továbbá az olyan fény kijáratú jelzőt, amelynek továbbhaladást engedélyező jelzése nem a vonat hatására változik meg: azonnal továbbhaladást megtiltó állásba kell állítani, amint a vonat utolsó kocsija (járműve), illetve tolómozdonya elhagyta az utolsó kijáratú váltót.
- 3.3.9. A továbbhaladást engedélyező főjelzőket veszély esetén azonnal továbbhaladást megtiltó állásba kell állítani.
- 3.3.10. Ha nincs külön előjelző, a főjelzőt mindenkor úgy kell megközelíteni a vonattal, hogy "Megállj!" jelzés esetén a vonat a főjelző előtt biztonságosan megállítható legyen.

3.4. Előjelzők

- 3.4.1. A főjelzők jelzésére előjelzést lehet adni. Az előjelző jelzése azt jelzi, hogy milyen jelzés várható a következő főjelzőn, de az esetleges csökkentett sebességre nem utal.
- 3.4.2. Az előjelzők árboca sárga-fehér sávozású. A sárga-fehér sávozású jelzőárboc azt jelzi, hogy a vonat előjelzőhöz érkezett. Ha a jelző megállásra ad előjelzést vagy jelzést egyáltalán nem ad, fel kell készülni a főjelző előtti megállásra.

- 3.4.3. A alak kijáratú jelző előjelzője elhelyezhető az alak bejáratú jelző árbocán is. Ilyen esetben a jelzéseket felülről lefelé haladva kell értelmezni. Először a főjelzővel, majd az előjelzővel kapott parancsot kell végrehajtani.
- 3.4.4. Az előjelző szabványos állása a hozzá tartozó főjelző szabványos állásától függ és ahhoz igazodik.
- 3.4.5. A főjelző előtt megállított vonat részére a főjelző kezelésekor a külön kezelhető alak előjelzőt nem szabad kezelni.

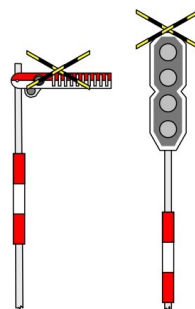
3.5. Tolatásjelzők

- 3.5.1. A tolatásjelzők árboca kék-fehér sávozású. A kék-fehér sávós árbocú jelző a közlekedő vonatokra nem érvényes.
- 3.5.2. A tolatásjelzők „Tilos a tolatás!” jelzése azt jelzi, hogy az engedélyezett tolatás a jelzőig, „Szabad a tolatás” jelzése pedig azt, hogy az engedélyezett tolatás a jelzőn túli vágányrészben is végezhető.

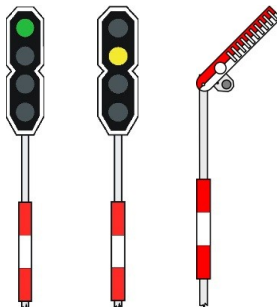
3.6. Figyelmen kívül hagyandó jelzők

Az időszakosan figyelmen kívül hagyandó jelzőkről a mozdonyvezetőt értesíteni kell; azonban, ha a jelzőt a teljes üzemi időben figyelmen kívül kell hagyni, akkor a jelzőt "Figyelmen kívül hagyandó!" jellel kell megjelölni. Mely egy a jelzőre szerelt fekete-sárga sávós X forma.

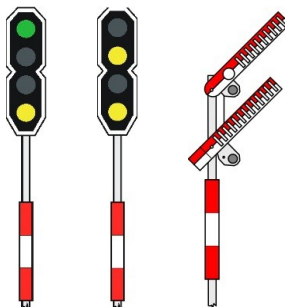

4. A jelzők jelzései

- 4.1. Szabad a vonathál alkalmazható legnagyobb sebességgel!

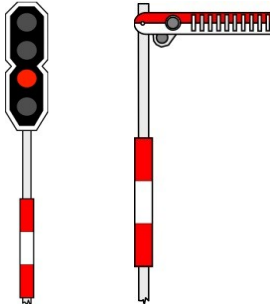
- 4.2. Szabad csökkentett sebességgel! Kijárat jelző esetén, ha a vonat vége az utolsó érintett kijárat váltót elhagyta, a sebesség növelhető a vonathál alkalmazható legnagyobb sebességig!

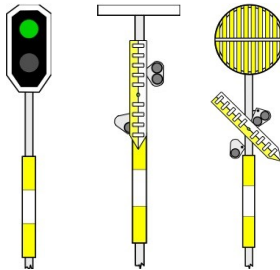
- 4.3. V-betűs jelző. Ha a jelző mellett kézi "Megállj!" jelzést nem adnak, szabad a behaladás csökkentett sebességgel!

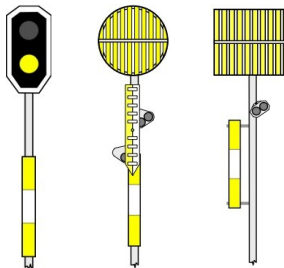
4.4. Megállj!

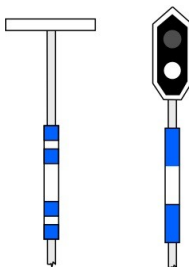
4.5. Szabad a vonathnál alkalmazható legnagyobb sebességgel, a főjelzõn továbbhaladást engedélyezõ jelzés várható!

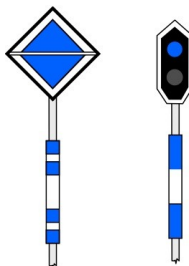
4.7. Szabad a vonathnál alkalmazható legnagyobb sebességgel, a főjelzõn "Megállj!" jelzés várható!

4.8. Szabad a tolatás!

4.9. Tilos a tolatás!

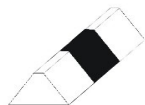

5. Figyelmeztető jelek

- 5.1. Nyíltvonali vasúti átjárók előtt Útátjárójelzőt kell elhelyezni. A tábla arra hívja fel a figyelmet, hogy a mozdonyvezető hangdekóderrel rendelkező mozdony esetén „Figyelj!” jelzést köteles adni. Ha az útátjáró a közút felől fénysorompóval vagy teljes sorompóval van védve, a mozdonyvezető köteles a jelzését illetve a csapórúd állását megfigyelni. Meghibásodott, vagy nem kezelhető fény vagy teljes sorompó esetén csökkentett sebességgel kell az útátjárón áthaladni. A sebességet akkor lehet növelni, ha a vonat eleje az útátjárón áthaladt.

- 5.2. A Biztonsági határjelző két összefutó vágány között azt a helyet jelöli meg, amelyen belül az egyik vágányon lévő járművek nem veszélyeztetik a másik vágányon történő vonatközlekedést, illetve tolatást.

- 5.3. Megállás helye-jelző. Alkalmazása:
- állomásokon, megállóhelyeken és megálló-rakodóhelyeken ha a személyszállító vonatok megállási helyét szükséges megjelölni,
- ipartelepek kapuja előtt, a kapu nyithatósága miatt.

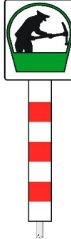

- 5.4. Megállóhelyre figyelmeztető jel. Arra hívja fel a mozdonyvezetők figyelmét, hogy megállóhely vagy megálló-rakodóhely következik. Mindkét irányból az utasperon kezdete előtt egy méterrel kell kihelyezni.

- 5.5. Lassúmenet eleje jelző. Megjelöli a lassan bejárando pályarész elejét. A Lassúmenet eleje jelzőtől csökkentett sebességgel kell haladni.

- 5.6. Lassúmenet vége jelző. Megjelöli a lassan bejárando pályarész végét. Ha a vonat utolsó járműve is elhagyta a Lassúmenet vége jelzőt, a sebessége növelhető.
- 5.7. Fékút eleje jelző. Arra hívja fel a mozdonyvezető figyelmét, hogy a figyelmeztető jeltől a vonat sebességét úgy kell szabályozni, hogy a vonat a főjelző előtt biztonsággal megállítható legyen. A figyelmeztető jelet a külön előjelzővel nem rendelkező főjelző előtt legalább 1 méterrel kell elhelyezni.
- 5.8. Tolatási határjelző. Állomások legkülső váltói után a nyílt pálya felé azt a helyet jelöli meg, amelyen túl csak akkor szabad tolatást végezni, ha arra az állomáskezelő külön engedélyt ad.
- 5.9. Járhatatlan pályarészre figyelmeztető jel. A járhatatlan pályarészeket a nyílt pályán mindig, állomás területén pedig ha lehetséges, fedezni kell. A tárcsát a fedezendő pont előtt 2 centiméterrel kell kitűzni a vágánytengelybe.
- 5.10. Pályán munkások dolgoznak! jelzővel kell fedezni a munkaterületet mindkét irány felől. Nyíltvonalon a munkaterület kezdete előtt fél méterrel, szolgálati helyek fővágányain és a közvetlen mellettük fekvő vágányokon végzett munka (vágányzár) esetén a bejárati jelző vagy a V-betűs jelző mellett kell kitűzni. A Pályán munkások dolgoznak! jelzőhöz érkező vonat mozdonyvezetője hangdekóderrel rendelkező mozdony esetén „Figyelj!” jelzést köteles adni.

6. A vonatközlekedés lebonyolítása

6.1 Általános rendelkezések

- 6.1.1. A közlekedést a forgalmi vonalirányító, állomáskezelők, váltókezelők, vonatfogadásra kötelezett nyíltvonali dolgozók szabályozzák.
- 6.1.2. A közlekedést szabályozó személyek kötelesek a vonatközlekedést állandóan figyelni, a közlekedő vonatok iránt érdeklődni, a rendellenes menetekről egymást tájékoztatni és időben intézkedni a zavartalan közlekedés biztosítása érdekében. Ha rendellenesség, hiányosság tapasztalható, azonnal jelenteni kell a Menetirányítónak.

6.2. A közlekedés rendje

- 6.2.1. Az ugyanazon a vágányon azonos irányba haladó vonatokat a pályára érvényes követési rendnek megfelelően kell közlekedtetni.
- 6.2.2. Állomástávolságú közlekedésre berendezett pályán az elől haladó vonat után ugyanarra a vágányra csak akkor szabad követő vonatot indítani, ha az elől haladó vonat megérkezett a szomszédos állomásra és erről visszajelentés érkezett.
- 6.2.3. Térközjelzőkkel felszerelt pályán, ha a térközbiztosító berendezés jól működik, a követő vonatot térközben kell közlekedtetni. Ha a térközbiztosító berendezés használhatatlan, a vonatokat állomástávolságban kell közlekedtetni.
- 6.2.4. Érkező vonat által használt vágányra csak akkor szabad ellenkező irányú vonatot indítani, ha az érkező vonat megérkezett.

6.3. Teendő állomáson vonatérkezés előtt

- 6.3.1. A váltók szabványos állása állomáson, megálló-rakodóhelyen az átmenő fővágányokban fekvő váltóknál az átmenő fővágányra vezető állás. Nyílt pályán lévő iparvágányok és rakodóvágányok kiágazásánál a nyílt pálya folytatásának megfelelő állás, pályaelágazások kiágazási váltójánál a gyakrabban használt vonalra vezető állás. A váltókat közlekedési, tolatási szünetekben a szabványos állásukban kell tartani, kivéve, ha így elzárt vagy járhatatlan vágányra vezetnek.
- 6.3.2. A vonatokat általában szabad vágányúton át kell közlekedtetni. Foglalt vágányra csak indokolt esetben, a mozdonyvezető előzetes értesítésével szabad vonatot fogadni. Szolgálat közben az állomáskezelőnek mindig tudnia kell, melyik fővágány szabad és melyik foglalt.
- 6.3.3. Az állomáskezelőnek a vonat érkezése, indulása, áthaladása előtt az állomási váltókat a vonat vágányútjának megfelelően be kell állítania, vagy utasítania kell a váltókezelőket a vonat vágányútjának beállítására.
- 6.3.4. A vágányút beállításakor meg kell szüntetni a meg nem engedett tolatásokat, meg kell vizsgálni, hogy a vágányútban nincsenek-e járművek, a szomszédos vágányokon álló járművek biztonsági határjelzőn belül vannak-e. A váltókat a kijelölt vágányra vezető állásba, a védőváltókat védő állásba kell állítani. Ellenőrizni kell a váltók és védelmi berendezések helyes állását. Állítani kell a helyhez kötött jelzőket.
- 6.3.5. Tilos ugyan arra a vágányra egyidejűleg két irányból vonatot fogadni, illetve tilos úgy közlekedtetni, hogy vágányútjaik metsszék egymást.

- 6.3.6. A kijelölt bejáratí vágányt csak indokolt esetben szabad megváltoztatni. A bejáratí vágány kijelölésekor és annak szükségsszerű megváltoztatásakor figyelembe kell venni, hogy áthaladó vonatot lehetőleg az átmenő fővágányra kell fogadni.
- 6.3.7. Személyszállító vonatokat az utasok ki- és beszállására alkalmas, lehetőség szerint átmenő fővágányra kell fogadni. Találkozás alkalmával a később érkező vonatot lehetőleg az előbb érkező vonat mögé kell fogadni.
- 6.3.8. Tehervonatok bejáratí, felállítási vágányát lehetőleg a személyszállító vonatok bejáratí, felállítási vágánya mögött kell kijelölni. Szigetperonnal vagy aluljáróval nem rendelkező szolgálatí helyen tartózkodó személyszállító vonat elé közvetlenül szomszédos vágányra a vonatfogadást kerülni kell.
- 6.3.9. A mozdonyvezetővel közölni kell a szolgálatí helyre történő behaladás irányát. A közlés a bejáratí jelző jelzésével, vagy a menetrend "Bejárat" rovatában található. Ha menetrendtől eltérő irányba szükséges a bejáratí irány megváltoztatása, a mozdonyvezetőt erről értesíteni kell.
- 6.3.10. A szolgálatí menetrend „Bejárat” rovatában "F" jelölt vonat, illetve elkerülhetetlen esetben külön értesített más vonat is, ha elfér a 20cm-rel csökkentett járható vágányhosszon, foglalt vágányra is bejáratíható. Foglaltnak kell minősíteni a bejáratí vágányt, ha a vágány két végén levő váltók csúcsa között jármű van, illetve ha a vágány szabad, de más ok miatt csak részben járható.
- 6.3.11. Érkező vonatot az állomáson úgy kell megállítani, hogy más vonatok közlekedését ne akadályozza és ugyanakkor a vonat eleje mindig, vége pedig lehetőleg a biztonsági határjelzőn belül legyen.

6.3.12. Személyszállító vonatokat az utasok fel- és leszállására kiképzett vágányrész mellett kell megállítani.

6.3.13. Mozdonyvonatokat a forgalmi iroda előtt kell megállítani.

6.3.14. A személyszállító- és mozdonyvonatok kivételével valamennyi más vonatot legkésőbb a vágányút végén figyelembe veendő biztonsági határjelző előtt kell megállítani.

6.4. Teendők állomáson vonatindításkor

6.4.1. Vonat indítása, áthaladása előtt az állomáskezelő indításra engedélyt, hozzájárulást köteles kérni a következő állomás kezelőjétől. Az állomáskezelők az alábbi szöveggel kötelesek engedélyt kérni, adni illetve megtagadni:

„Mehet-e a ... számú vonat ... (állomásra)?”
„Vonatot nem indítok. A ... számú vonat ... (állomásra) jöhet.”
„A ... számú vonatot ... ok miatt nem fogadom.”

6.4.2. Állomástávolságú közlekedés alkalmával a mögöttes állomás kezelőjének a vonat megérkezéséről jelentést, úgynevezett visszajelentést kell adni. A visszajelentés adására kötelezettek a visszajelentés leadása előtt kötelesek meggyőződni a visszajelentés feltételeinek meglétéről. Állomásról azonnal visszajelentést kell adni, amint a vonat utolsó járműve is a bejárat vágány biztonsági határjelzőjén belül ért. Az állomáskezelők az alábbi szöveggel kötelesek visszajelentést adni illetve venni:

„A ... számú vonat ... (állomásra) megérkezett.”
„A ... számú vonatról a visszajelentését vettem.”

- 6.4.3. A mozdonyvezetőt állomáson az indulásra illetőleg az áthaladásra fel kell hatalmazni.
A felhatalmazás történhet:
- menesztéssel és egyidejű jelzőkezeléssel,
  - menesztéssel,
  - jelzőkezeléssel és élőszóval,
  - jelzőkezeléssel,
  - élőszóval.
- 6.4.4. Menesztéssel és egyidejű jelzőkezeléssel kell felhatalmazni az indulásra a rendkívüli áthaladással közlekedő vonatot.
- 6.4.5. Menesztetni kell az egyéni kijárat jelzőkkel fel nem szerelt szolgálati helyen menetrend szerint áthaladó vonatot.
- 6.4.6. Jelzőkezeléssel és élőszóval kell felhatalmazni az induló és bármilyen okból megállás után induló valamennyi vonatot.
- 6.4.7. Jelzőkezeléssel kell felhatalmazni az indulásra bejárat, térköz és fedezőjelző "Megállj!" jelzésére megállt vonatot, illetve egyéni kijárat jelző továbbhaladást engedélyező jelzése esetén valamennyi menetrend szerint áthaladó vonatot.
- 6.4.8. Élőszóval kell felhatalmazni az indulásra valamennyi induló és bármilyen okból megállás után induló vonatot kijárat jelző nélküli szolgálati helyeken. Az állomáskezelők az alábbi szöveggel kötelesek a vonatokat élőszóval felhatalmazni az indulásra:
- „A... számú vonat mehet”*

6.5. Rendkívüli esetek

6.5.1. Rendkívüli áthaladás alatt állomáson, megállóhelyen és megálló-rakodóhelyen menetrend szerint megálló vonat áthaladását kell érteni. A vonatokat (személyszállító vonatokat csak forgalmi okból előírt megállás esetén) át szabad haladtatni, ha:

- a megállásra és tartózkodásra nincs szükség,
- az értekezés lehetséges,
- a bejárati és kijárati jelzők jól működnek és
- a továbbhaladásnak nincs akadálya.

A jelzők szabályszerű kezelése után a vonat felé felhívás az indításra (menesztés) jelzést kell adni. Ha a szolgálati helyen nincs kijárati jelző, vagy van, de nincs előjelzője: a bejárati oldalon a vonat felé Felhívás az áthaladásra jelzést kell adni. Ha nincs jelzésadó, a mozdonyvezetőt az előző állomás útján értesíteni kell.

6.5.2. Menetrend szerint áthaladó vonatot az állomáson meg kell állítani, ha a továbbhaladás feltételei nincsenek meg. Olyan állomásokon, ahol nincs egyéni kijárati jelző, vagy egyáltalán nincs kijárati jelző, a vonatot a bejárati jelzővel kell megállítani. A jelzőt csak akkor szabad kezelni, ha a vonat a bejáraton megállt. A behaladó vonat felé Lassan!-, majd Megállj!-jelzést kell adni, közölni kell a megállás okát.

6.6. Állomási sorompók

Állomási fény- vagy teljes sorompóval szerelt útátjáró esetén, ha a vonat útja az átjárót keresztezi, csak akkor lehet a vonat mozgására engedélyt adni (jelzőkkel, jelzőeszközökkel, élőszóban), ha a fény sorompó felváltva villogó piros jelzést ad vagy a csapórúd teljesen lezárt állapotában van. Ha ez bármely ok miatt nem lehetséges, a mozdonyvezetőt Írásbeli rendelkezésen vagy élszóban csökkentett sebesség alkalmazására kell utasítani.

6.7. Menetrend és menetrendszerűség

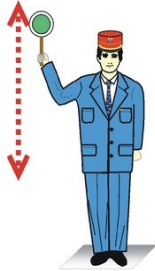
- 6.7.1. Minden vonat részére menetrendet kell készíteni és a vonatközlekedést a menetrend betartásával kell lebonyolítani. Kivétel a két állomás között, vagy a nyílt pálya meghatározott pontjáig közlekedő és onnan visszatérő szolgálati vonatok.
- 6.7.2. A késett vonatokat a legnagyobb sebesség és rendkívüli áthaladások alkalmazásával, továbbá a tartózkodások csökkentésével, illetve más vonatok korábbi közlekedtetésével mielőbb vissza kell helyezni a menetrendjükbe.
- 6.7.3. Ha a vonatforgalom lebonyolításához megfelelő menetrend nem áll rendelkezésre, a rendkívüli vonatok operatív menetrend szerint közlekedtethetők a fontossági sorrend betartásával. Ezek elrendelése a Menetirányító feladatköre.
- 6.7.4. Különvonatok közlekedéséről a menetirányító rendelkezhet, de ezen vonatokat is csak a menetrendben különvonatok közlekedésére kijelölt időben lehet leközlekedtetni.

7. A tolatás szabályai

- 7.1. Állomáson tolatást az állomáskezelő rendelhet el.
- 7.2. Tolatás engedélyezésekor közölni kell az elvégzendő feladatokat, a tolatás megkezdésének és ha lehetséges befejezésének idejét.
- 7.3. Állomáson a vonatközlekedés miatti tolatás megszakítására nem kell külön rendelkezni. A vágányút beállításának elrendelése egyben utasítás a tolatás megszüntetésére is. A tolatás csak újabb engedély után folytatható.
- 7.4. Állomáson vonatközlekedéssel egyidejűleg nem szabad tolatást végezni, ha a mozgások vágányúttjai érintik vagy metszik egymást.
- 7.5. Nyílt pályán vagy iparvágányon végzendő tolatást az az állomáskezelő engedélyezhet, aki a kiszolgáló menetet a pályára indítja. A tolatás engedélyezéséről köteles a vonatszemélyzetet értesíteni és közölnie kell a tolatás megszüntetésének idejét is. Az engedélyt a következő állomás kezelőjével is közölni kell.
- 7.6. Az állomás tolatási határán túl csak az állomáskezelő külön engedélyével szabad tolatni akkor, ha a szomszédos állomás felől nincs útban vonat.
- 7.7. A vonatokat a kiindulási állomáson olyan időben kell összeállítani, hogy a menetrend szerinti indulási időig valamennyi munka elvégezhető legyen.
- 7.8. Tolatáskor a járművek össze- és szétkapcsolását csak állomási személyzet végezheti!

8. Kézzel és jelzőeszközzel adható jelzések

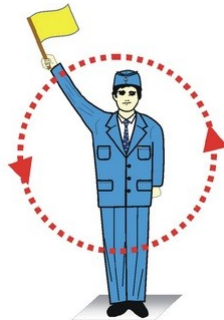
8.1. Felhatalmazás az indulásra! (menesztés)

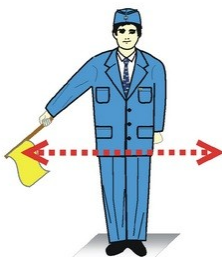
8.2. Szabad az áthaladás!

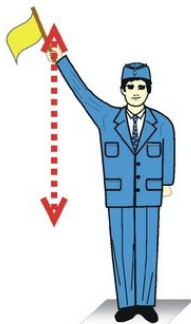
8.3. Megállj!

8.4. Közeledj felém!

8.5. Távolodj tőlem!

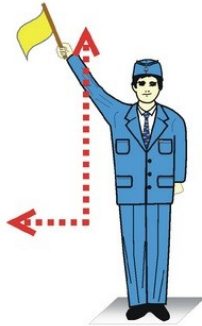

8.6. Lassan!

8.7. Vonat szétszakadt!

8.8. Rájár! vagy Szétakad! *(A kar értelemszerű lendítési iránya a mérvadó)*

8.9. Biztonsági határjelzőig! (Határig!)

9. Egyéb utasítások mozdonyvezetőknek

9.1. Vonalismeret

A mozdonyvezetők szolgálatba lépésének feltétele a teljes vonalhálózat ismerete. Ismerni kell az állomások nevét, elhelyezkedését, a vonatfogadó és mellékvágányok kialakítását, a jelzők és az esetleges lassúmenetek helyét, valamint bármely vonatközlekedést befolyásoló tényezőt melyre a mozdony vezetésekor külön figyelnie kell.

9.2. Jármű megindítása

Az állomáson a mozdonyvezető járművével csak az állomáskezelő engedélyével mozdulhat meg, ha meggyőződött arról, hogy az engedély neki szól és az indulásnak semmilyen akadálya nincs. Indulás előtt meg kell győződnie a vontatójármű és az első kocsi összekapcsolásáról és a vontatójármű elejének kivilágításáról.

9.3. Teendők menet közben

- 9.3.1. A mozdonyvezető nem szüntetheti meg a mozdony és a távvezérlő (FRED) közötti kapcsolatot, amíg a vonat utolsó kocsija el nem hagyta az állomás területét.
- 9.3.2. A mozdonyvezetőnek menet közben folyamatosan figyelnie kell a pálya menti jelzőket, jelzéseket, azok utasításait köteles tudomásul venni és a végrehajtásukhoz szükséges időben cselekedni.
- 9.3.3. Ügyelni kell a menetrendszerúségre, a sebességet a jelzéseknek, a vonat jellegének és a pályaviszonyoknak megfelelően kell szabályoznia.

- 9.3.4. Figyelnie kell a vonatát, rendkívüli esetben (siklás, vonatszakadás) azonnal meg kell állítani a vonatot a járműsérülések elkerülése érdekében, a hibát (ha lehetséges) el kell hárítani. A menet folytatásakor fokozott figyelmet kell fordítani a vonat futására, az esetet a következő állomás kezelőjével tudatni kell.
- 9.3.5. A vonat és a távvezérlő közötti kapcsolatot csak akkor szabad megszüntetnie (csatlakozóhely váltása), ha a vonat közlekedését a tervezett idő alatt előreláthatólag semmi sem befolyásolhatja kedvezőtlenül.
- 9.4. Jármű megállítása
- 9.4.1. A mozdonyvezetőnek a sebességet mindenkor úgy kell szabályoznia, hogy a vonattal forgalmi helyzet vagy veszély esetén biztosan meg tudjon állni.
- 9.4.2. Jelzőhöz, vágányvéghez közeledve a távvezérlési kapcsolatot megszakítani TILOS! A jelzőmeghaladás balesetnek minősül, a vonattal megmozdulni csak az állomási személyzet vagy a jelző engedélyére szabad. A jelző mögé visszatolni csak az állomáskezelő utasítására lehet.
- 9.4.3. Foglalt vágányra, illetve ütközőbakban végződő vágányra való bejáráskor fokozott figyelemmel kell eljárni, a sebességet csökkenteni kell.
- 9.5. Tolatás
- 9.5.1. Tolatás előtt a mozdonyvezetővel közölni kell az elvégzendő feladatot. A mozdonyvezető járművét csak az állomási személyzet engedélyére indíthatja meg.

- 9.5.2. A mozdonyvezetőnek tolatás közben folyamatosan figyelnie kell az adott jelzéseket, a sebességet úgy kell szabályoznia, hogy járművét a tervezett helyen és időben meg tudja állítani.
- 9.5.3. Tolatás közben, ha a vontatójármű már mozog, TILOS a távvezérlési kapcsolatot megszakítani!
- 9.6. Eltávozás szolgálat közben

A mozdonyvezető szolgálata közben, ha ténykedésére nincs szükség, a járművétől az állomáskezelő engedélyével, meghatározott időpontig eltávozhat. Ilyen esetben a mozdonyhoz tartozó távvezérlőt (FRED) az állomáskezelőnek át kell adni.

10. Hangdekóderrel szerelt járművek jelzései

10.1. "Figyelj!" - Egy hosszú hang.

(—)

A jelzést Útátjárójelzőkkel és Pályán munkások dolgoznak! jelzőeszközökkel egyvonalonban kell adni.

10.2. "Vonat indul!" - Egy rövid hang.

(●)

A jelzést tolómozdony nélkül közlekedő nem személyszállító vonat mozdonyvezetője indulás előtt és rendkívüli áthaladás közben, a személyszállító vonat mozdonyvezetője pedig rendkívüli megállás esetén indulás előtt, valamint rendkívüli áthaladás közben köteles adni.

10.3. "Vonat állt meg a bejáratnál jelző előtt!" - Két hosszú hang.

(— —)

A jelzést menetrend szerint áthaladó vonat mozdonyvezetője köteles adni akkor, ha a vonatot a bejáratnál jelzővel megállították.